

ROZWÓJ SPOŁECZNY OBSZARÓW WIEJSKICH A EDUKACJA EKONOMICZNA MŁODEGO POKOLENIA

Grażyna Krzyminiewska

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Abstrakt. Artykuł podejmuje problem ścisłego związku rozwoju społecznego obszarów wiejskich z inwestowaniem w kapitał ludzki młodego pokolenia. Istotną rolę przypisuje się edukacji ekonomicznej, która pozwalałaby na skuteczniejsze poruszanie się poszczególnych jednostek i całych zbiorowości we współczesnym świecie. W tezach artykułu podkreślono, że pomimo stałego wzrostu wskaźników kapitału ludzkiego na wsi, nadal znacząco odbiegają one od charakteryzującego mieszkańców zwłaszcza dużych miast. Mimo upływu lat, utrzymują się dysproporcje, także wśród młodego pokolenia, co może negatywnie oddziaływać na dalsze możliwości rozwoju społecznego obszarów wiejskich. W procesie kształcenia formalnego i nieformalnego należy więc przypisać większą rangę edukacji ekonomicznej.

Słowa kluczowe: rozwój społeczny, obszary wiejskie, młodzież, edukacja ekonomiczna

WSTĘP

Podjęcie problematyki rozwoju społecznego wynika z przekonania, że istnieje konieczność poszukiwania sposobów na intensyfikację działań, które będą prowadzić do korzystnych zmian ekonomicznych, w wyniku których nastąpi poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców. Celem artykułu nie tylko jest zwrócenie uwagi na kapitał ludzki jako niezwykle istotny element rozwoju społecznego, od którego jakości zależy powodzenie całego procesu, ale podkreślenie roli, którą może i powinna odgrywać w nim edukacja ekonomiczna. „Kwestią niepodważalną jest bowiem, iż edukacja jest czynnikiem najsilniej różnicującym poziom i jakość życia, styl funkcjonowania w społeczeństwie, polityce i kulturze. Także stan zdrowia i kondycja psychiczna ludzi.

W obszarze edukacji rodzą się też linie późniejszych napięć i podziałów, których źródłem jest wykształcenie” [Młodzi 2011, s. 87]. Kapitał ludzki i związana z nim kwestia kompetencji ekonomicznych jest jednym z ważnych elementów konkurencyjności i odnoszenia sukcesów młodego pokolenia. Ważnym pozostaje więc problem, który dotyczy młodego pokolenia mieszkającego na obszarach wiejskich. Ich kapitał ludzki nadal odbiega od charakteryzującego młodzież miejską.

ROZWÓJ SPOŁECZNY A ROZWÓJ EKONOMICZNY

Pojęcie rozwoju społecznego nie jest utożsamiane z rozwojem gospodarczym, będącym znaczącym, ale nie jedynym elementem rozwoju. Niewątpliwie rozwój społeczny obejmuje przemiany w różnych sferach, także polityczne, kulturowe, technologiczne czy mentalne. Koncepcje ewoluowały ku paradygmatowi rozwoju społecznego w wyniku doświadczenia różnych niekorzyści rozwoju opartego na wzroście gospodarczym. Obserwacja znaczących skutków ubocznych i kosztów wzrostu wpłynęła na potrzebę poszukiwania rozwiązań, które, zaspokajając aspiracje rozwojowe poszczególnych krajów, ograniczyłyby jego negatywne konsekwencje.

Podstawowe założenie oparto na przekonaniu, iż konieczna jest zmiana dotychczas dominującego modelu rozwoju, utożsamiająca wzrost gospodarczy z postępem społecznym. Zastosowano pojęcie *human development* na oznaczenie procesu powiększania możliwości wyboru przez ludzi. Rozumiano je jako kształtowanie ludzkich zdolności i tworzenie odpowiednich warunków do pełnego ich wykorzystania. Celem rozwoju społecznego powinno być wyposażenie jednostek i zbiorowości w możliwość samodzielnego wyboru w odniesieniu do wszystkich sfer życia, aby w coraz większym stopniu mogli odpowiadać za swój dobrobyt i bezpieczeństwo socjalne [Development... 1996]. Jak pisze Książopolski [1995, s. 28]: „[...] idea *human development* nawiązuje pośrednio i bezpośrednio do tych wątków myśli społecznej, w których rozwój i postęp społeczny utożsamia się przede wszystkim z procesem polepszania jakości życia ludzkiego, i w których wzrost gospodarczy uważany jest za środek do osiągnięcia tego celu, a nie cel sam w sobie”. Celem jest odejście od wąskoekonomicznych kryteriów postępu mierzonych wysokością dochodu narodowego w przeliczeniu na jednego mieszkańca i przywrócenie rangi jakościowym, społecznym wskaźnikom postępu.

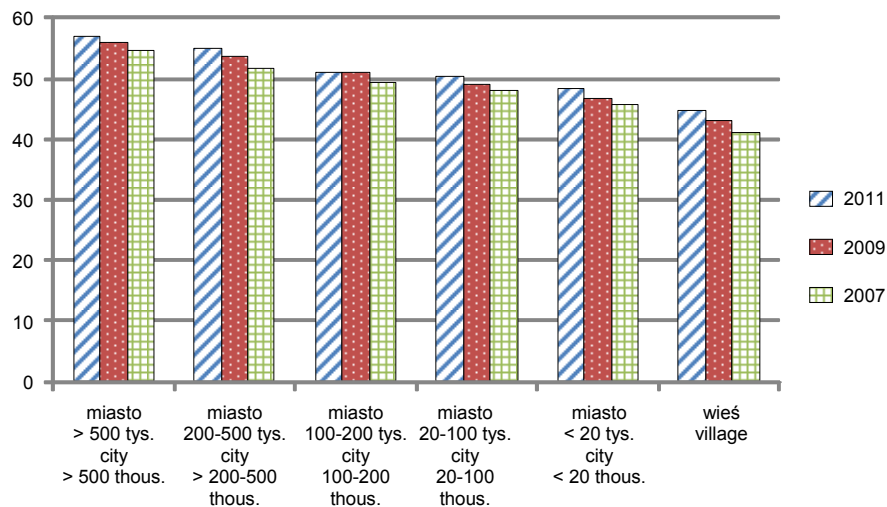
Idea rozwoju społecznego nie jest negacją wzrostu gospodarczego, ale modyfikacją myślenia o sposobie jego spożytkowania. Współczesne rozumienie rozwoju społecznego to przejście od traktowania wzrostu gospodarczego jako warunku budowy dobrobytu do myślenia o wzroście gospodarczym jako warunku budowy dobrostanu społecznego.

ROZWÓJ SPOŁECZNY POPRZEZ EDUKACJĘ EKONOMICZNĄ

W kontekście tak pojmowanego rozwoju społecznego warto poświęcić uwagę kwestii stosowanych instrumentów jego stymulowania w poszczególnych środowiskach, w tym przede wszystkim na obszarach wiejskich. Nie ma bowiem wątpliwości, że pomimo wyraźnego postępu w tej dziedzinie nadal mamy do czynienia z niekorzystnymi

zjawiskami zarówno o charakterze jakościowym, jak i związanym z niesatysfakcjonującym tempem zmian. Problem, który został poruszony w niniejszym artykule jest związany z przekonaniem, że właśnie tempo i jakość zmian na obszarach wiejskich są uzależnione od kapitału ludzkiego oraz kapitału intelektualnego charakteryzującego mieszkańców. Różnorodne badania naukowe wskazują jednoznacznie, że następuje systematyczny wzrost zasobów, niemniej jednak stale znacząco odbiega on od jakości kapitału ludzkiego aglomeracji miejskich. Nie ma natomiast wątpliwości, że „edukacja jest tym obszarem, w którym dzieją się rzeczy bardzo istotne z punktu widzenia losów polskich przemian. Tutaj wykuwa się zasadnicza część kapitału intelektualnego, od którego zależy nasza gotowość do podejmowania wyzwań, jakie niesie współczesność. Tutaj też rozstrzygają się losy życiowe młodego pokolenia, które w wykształceniu dostrzega szansę spełnienia własnych aspiracji i dążeń życiowych [Młodzi 2011, s. 87].

W tym kontekście można powiedzieć, że niestety rozwój społeczny obszarów wiejskich nie odbywa się w sposób tak harmonijny, jak należałoby oczekiwać. Mamy bowiem do czynienia z niepodważalnymi faktami związanymi ze słabszym rozwojem kapitału ludzkiego na tych obszarach. Na podstawie badań kapitału ludzkiego – mierzonych poziomem wykształcenia, kompetencjami cywilizacyjnymi, uczestnictwem w kształceniu ustawicznym i doksztalcaniu zmierzającym do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub innych umiejętności, znajomością technologii informacyjno-komunikacyjnych, umiejętnością pozyskiwania i wykorzystywania informacji ze źródeł elektronicznych oraz znajomością języków obcych – autorzy Diagnozy społecznej 2011 wyraźnie pokazują utrzymywanie się tej niekorzystnej sytuacji, co przedstawiono na rysunku 1.

Rys. 1. Przeciętny poziom kapitału ludzkiego w latach 2007-2011 według klasy miejscowości zamieszkania

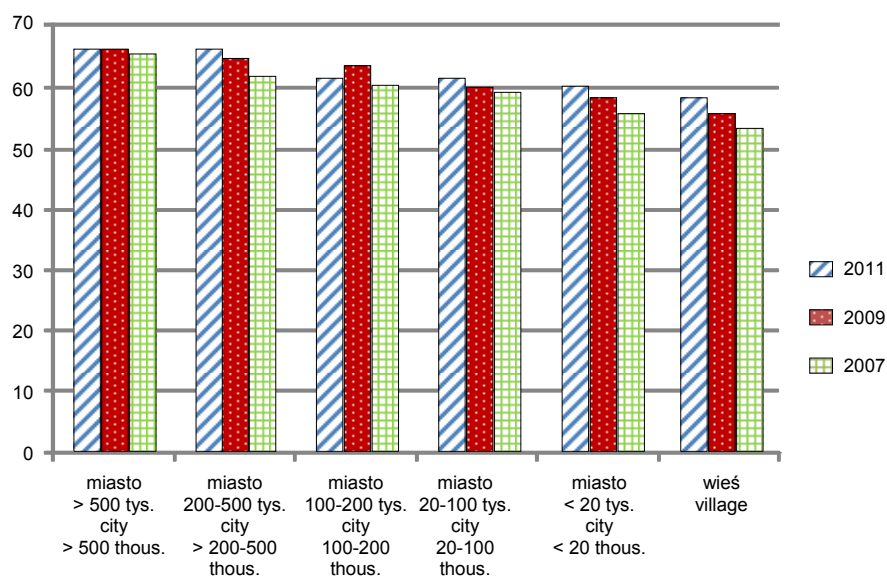
Źródło: Diagnoza... [2011].

Fig. 1. Horizon of human capital in 2007-2011 according to class of locality of residing

Source: Diagnoza... [2011].

Przyczynę tego stanu wyjaśnia się faktem, iż większe miasta mają o wiele lepszą bazę edukacyjną (ośrodki akademickie, lepsze szkoły średnie itp.) oraz infrastrukturę społeczną związaną z bibliotekami czy ośrodkami kultury, a także tradycyjnie przyciągają osoby dobrze wykształcone, przedsiębiorcze i bardziej mobilne, ze względu na atrakcyjniejszy rynek pracy. Tak oczywiście dzieje się na całym świecie i jest uznawane za proces naturalny (ale nie zawsze korzystny).

Można uznać, że niższy poziom kapitału ludzkiego wynika z obciążeń przeszłości, dotyczy nierówności wśród generacji starszych, od których trudno oczekiwać znacznej dynamiki rozwoju. Nie wyjaśnia to jednak istoty rzeczy. Porównanie kapitału ludzkiego w odniesieniu do młodego pokolenia młodzieży i tzw. młodych dorosłych¹ – czyli osób w wieku 15-34 lata, których biografia i losy życiowe są ściśle związane z dekadami polskich przemian – wyraźnie pokazuje nadal znaczące podziały środowiskowe w pokoleniu wychowywanym w nowych warunkach ustrojowych i gospodarczych (rys. 2).

Rys. 2. Przeciętny poziom kapitału ludzkiego w grupie wieku 15-34 lata według klasy miejscowości zamieszkania
Źródło: Diagnoza... [2011].

Fig. 2. Horizon of human capital flies in group of age 15-34 according to class of locality of residing
Source: Diagnoza... [2011].

Wnioski płynące z danych można jednoznacznie podsumować: choć nieznacznie zmniejszyły się niekorzystne dla mieszkańców wsi różnice w wyposażeniu w kapitał ludzki, nadal charakteryzują się oni najniższym poziomem kapitału ludzkiego. „Mimo

¹ Obecnie w tak zwanej *juwentologii* terminem *młodzież* określa się najczęściej wiekową kategorię *nastolatków*, dla osób, które przekroczyły dwudziesty rok życia rezerwuje się termin *młodzi dorośli* [Fatyga 1997, s. 123].

poprawy poziomu kapitału ludzkiego, utrzymuje się niska pozycja osób pracujących w rolnictwie w uporządkowaniu grup społeczno-zawodowych według poziomu tego kapitału. To podkreśla skalę niezbędnych inwestycji w kapitał ludzki zarówno mieszkańców wsi, jak i rolników. Inwestycje te konieczne są do zmniejszenia nierówności w poziomie kapitału, które mogą hamować przekształcenia obszarów wiejskich. Wyższy poziom kapitału ludzkiego na wsi będzie oznaczał zdolność adoptowania nowoczesnych technologii przez gospodarstwa rolne, co w kraju wysokorozwiniętym jest konieczne do zapewnienia konkurencyjności w tym sektorze gospodarki” [Diagnoza... 2011, s. 105].

Na podstawie wielu dostępnych danych można nakreślić obraz statystycznego Polaka, który ma niewystarczającą wiedzę ekonomiczną, często nie rozumie podstawowych mechanizmów rynkowych, porusza się niezbyt biegle w kwestiach usług finansowych i produktów bankowych, nierzadko podejmuje decyzje finansowe w sposób nieprzemysłany i impulsywny, wierząc, że w razie problemów państwo roztoczy nad nim opiekę i pomoże wyjść z problemów [Wiedza... 2005]. Problem wydaje się być znacznie większy w środowiskach o niższym poziomie kapitału ludzkiego.

W tej sytuacji uzasadnione jest pytanie o instrumenty mające na celu zwiększanie poziomu kapitału ludzkiego. Upatrywanie w edukacji formalnej i nieformalnej najlepszego sposobu na wzrost jakości zasobów ludzkich omawiano wielokrotnie w literaturze przedmiotu. W działaniach należałoby przyłożyć zdecydowanie większą wagę do edukacji ekonomicznej pokolenia młodzieży i młodych dorosłych mieszkających na obszarach wiejskich. Przekonanie to jest podyktowane różnego rodzaju faktami dowodzącymi, że wiedza, umiejętności, świadomość ekonomiczna Polaków jest nadal niewystarczająca i nieodpowiadająca wyzwaniom cywilizacyjnym. Liczne badania potwierdzają brak wystarczającej wiedzy ekonomicznej w społeczeństwie polskim. Wynika to z niedostatków współczesnego systemu edukacji, który nadal poświęca zbyt mało uwagi kształtowaniu świadomości ekonomicznej społeczeństwa, w szczególności w obszarze finansów osobistych [Bankructwa... 2008, s. 99]. Uważa się bowiem, że we współczesnym świecie jedną z ważniejszych jest edukacja z wiedzy ekonomicznej.

W 2006 roku OECD przedstawiło rekomendacje dotyczące zasad i dobrych praktyk w edukacji i świadomości finansowej. Zgodnie z nimi sugeruje się, iż rząd i inni interesariusze powinni promować obiektywną, etyczną i skoordynowaną edukację finansową, którą należy rozpoczynać już na etapie elementarnej edukacji szkolnej, czyli jak najszybciej. Edukacja finansowa powinna być wyraźnie oddzielona od przekazu komercyjnego, a koncentrować się na szczególnie istotnych aspektach finansów osobistych takich, jak: podstawowe formy oszczędności, zadłużenie, ubezpieczenie czy emerytury. W rekomendacjach OECD zwrócono uwagę, że wymienione programy powinny być ukierunkowane na budowanie zdolności finansowej (*financial capacity*) i tam, gdzie to zasadne – nakierowane na specyficzne segmenty i dopasowane do indywidualnych potrzeb (dzieci, osoby starsze). Upowszechnieniu programów miałyby służyć narodowe kampanie informacyjne, specyficzne strony internetowe, darmowe serwisy informacyjne i serwisy ostrzegające o kwestiach związanych z dużym ryzykiem (np. defraudacja) dla konsumentów korzystających z usług finansowych [OECD... 2006, s. 3].

Zdaniem Iwanicz-Drozdowskiej [Produkty... 2009, s. 162], z perspektywy Polski najważniejszą wydaje się edukacja dzieci i młodzieży, która umożliwi wykształcenie w nich głębokiej świadomości finansowej. Elementy finansów osobistych należałoby wprowadzić już w szkole podstawowej, aby ułatwić dzieciom rozumienie tego, co obserwują (np. zakupy na raty, płacenie kartą). Wymaga to odpowiedniego przygotowania

kadry dydaktycznej. Poza odpowiednim programem edukacji w szkołach podstawowych, gimnazjach i ponadgimnazjalnych, także instytucje finansowe w sposób bardziej skoordynowany powinny angażować się w edukowanie *de facto* potencjalnych przyszłych klientów.

Działania tego typu są podejmowane, o czym świadczy liczba projektów realizowanych przez różnorodne instytucje. Zestawienie ogólnopolskich programów edukacji ekonomicznej, które ukazało się w 2010 roku wskazuje 112 projektów instytucji finansowych, mających na celu podniesienie świadomości ekonomicznej (finansowej).

Warto pamiętać, że „edukacja ekonomiczna w polskich szkołach jest prowadzona od lat dziewięćdziesiątych XX wieku. Wprowadzono wówczas elementy ekonomii do programów nauczania:

- wiedzy o społeczeństwie w szkołach podstawowych, a od 1999 r. w gimnazjach (podstawowe tematy: mechanizm rynkowy, funkcjonowanie przedsiębiorstwa, budżet państwa i gminy, rynek pracy, przekształcenia własnościowe, jednolity rynek europejski);
- wiedzy o społeczeństwie w liceum ogólnokształcącym (tylko najważniejsze zagadnienia gospodarcze);
- przedmiotów ekonomicznych w liceach ekonomicznych, przygotowujących uczniów do zawodu technika ekonomisty (w ramach różnych przedmiotów np. ekonomiki przedsiębiorstw, rachunkowości, finansów, bankowości, marketingu).

Powszechna edukacja ekonomiczna została wprowadzona w polskim szkolnictwie wraz z reformą programową szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2002/2003 przez wprowadzenie obowiązkowego przedmiotu podstawy przedsiębiorczości. Treści podstaw przedsiębiorczości obejmują elementarne zagadnienia mikro- i makroekonomiczne, problematyki związanej z rynkiem pracy, integracją gospodarczą z Unią Europejską oraz rozwojem umiejętności interpersonalnych” [Edukacja... 2006, s. 6].

Na podstawie wymienionych inicjatyw można by uznać, iż problem edukacji ekonomicznej jest rozwiązywany w Polsce racjonalnie. Otwarte pozostaje pytanie, czy wspomniane działania są skuteczne. Ta kwestia budzi wiele wątpliwości. Badania niestety wskazują, że nie są one wystarczające. Potwierdzają to również badania autorki, pokazując że edukacja ekonomiczna jest słabym punktem kompetencji i umiejętności młodego pokolenia, będącego uczestnikiem i odbiorcą treści zawartych w formalnej edukacji szkolnej. Pozwalają też stwierdzić, że są aspekty „wyposażenia“ ekonomicznego młodzieży, które należałoby ocenić jako korzystne dla procesu rozwoju. Przede wszystkim są one związane ze stosunkiem do pracy, uznaniem wartości postaw przedsiębiorczych, racjonalnym stosunkiem do pieniędzy, konsumpcji czy oszczędzania, co jest związane z procesem socjalizacji obecnej w środowisku wiejskim opartym na przetrwaniu specyficznego etosu pracy i poszanowania wartości. Przeprowadzone badania wskazują jednakże na liczne sprzeczności w przekonaniach, własnym postępowaniu i nastawieniu na przyszłość. Do atutów należy kwestia przekonań związanych z konsumpcją i pracą. Konsumpcja nie ma charakteru nadmiernie rozbudowanego, ale bywa bezrefleksyjna; stosunek do pieniędzy i oszczędzania ma cechy zapobiegliwości, racjonalnego działania, ale jednocześnie nie do końca utrwalonych norm etycznych w tej sferze. Młodzież ma pozytywną wizję pracy, uznaje, że przesądza ona o wartości człowieka. Jednocześnie trzeba pamiętać, że nie jest to zbiorowość o silnej presji na sukces czy z wyraźną wizją własnego życia. Niestety mamy tu do czynienia z niepokojącym zjawiskiem znacznego deficytu umiejętności społecznych oraz małym zainteresowaniem

ekonomią jako dziedziną wiedzy i w konsekwencji sferą gospodarki. Młodzież w sposób bardzo ograniczony dysponuje wiedzą dotyczącą podstawowych pojęć ekonomicznych, a jej umiejętności społeczne, przez badaczy różnych dziedzin uznawane za bardzo ważne w funkcjonowaniu jednostki we współczesnym świecie, nie są traktowane za niezbędne i potrzebne w ich codzienności i przyszłej karierze życiowej. Badana młodzież wykazuje znaczną niepewność w życiu społecznym – brak wiary we własne możliwości czy perspektywy osiągnięcia sukcesu, co sprzyja postawom zachowawczym, małej presji na sukces i wiąże się z zaniżonymi aspiracjami [Krzyminiewska 2010].

Można zaryzykować stwierdzenie, że istniejąca edukacja mająca na celu wspierać postawy proekonomiczne, stymulować wiedzę i kompetencje ekonomiczne nie spełnia wystarczająco swojej roli. Rodzi to obawę, że młodzież wiejska nie będzie w stanie partycypować w głównym nurcie rozwoju społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy. Niepokój budzi również zahamowanie trendu wzrostowego edukacji mężczyzn oraz terytorialnego zróżnicowania aktywności edukacyjnej mieszkańców wsi wobec wzrostu obserwowanego w miastach. Zaczyna narastać dystans edukacyjny pomiędzy wsią a miastem, zarówno ze względów na formalne kryteria edukacyjne, jak i jakość edukacji, w której partycypuje młodzież wiejska. Niestety dzieci i młodzież wiejska nadal kończy szkoły o niższym poziomie [Diagnoza... 2011].

Wszystko to prowadzi do stwierdzenia, że młodzież wiejska w Polsce musi wykonać znaczący wysiłek, by odnaleźć się w dynamice współczesnego świata. Ponieważ wsparcie rodziców czy własnego środowiska, ze względu na jego relatywnie mały kapitał kulturowy, nie jest wystarczającym czynnikiem pomocnym w rozwoju młodzieży, jest niezwykle istotne, aby wsparcie miało charakter instytucjonalny. W tym procesie zdecydowanie najważniejsza jest rola szkoły jako instytucji nie tylko kształcącej, ale także wychowującej, stymulującej rozwój. Proces edukacji młodego pokolenia musi się opierać na konkretnych programach – które w sposób zintegrowany będą kształtować umiejętności społeczne pozwalające na poruszanie się we współczesnym świecie (innowacyjność, kooperacja, samodzielność w rozwiązywaniu problemów) – oraz zdecydowanym podniesieniu jakości edukacji, w której partycypuje młodzież wiejska. Tylko wówczas pozytywne zjawiska rozwoju społecznego na obszarach wiejskich będą miały szansę na zdynamizowanie na tyle, by konsekwentnie usuwać różnice środowiskowe. Wielką szansą może być dostępność różnego typu programów i projektów dla obszarów wiejskich, np. Europejskiego Funduszu Społecznego czy ofert edukacyjnych organizacji pozarządowych oraz innych instytucji (także finansowych).

ZAKOŃCZENIE

Edukacja ekonomiczna młodego pokolenia jest inwestycją w jej kapitał ludzki, będący jednym z najważniejszych czynników w rozwoju społecznym. Istniejące instrumenty poprawiają jakość kapitału ludzkiego młodego pokolenia żyjącego na obszarach wiejskich, co udowadniają rosnące wskaźniki. Nie stanowią jednakże wystarczającego czynnika niwelującego dystans, który niezmiennie od wielu lat utrzymuje się pomiędzy środowiskami społecznymi. Sytuacja ta zmusza do refleksji oraz podjęcia decyzji o dodatkowym wsparciu rozwoju kapitału ludzkiego obszarów wiejskich i koncentracji uwagi na młodym pokoleniu, od którego zależy ostatecznie kształt społeczny i gospodarczy kraju.

LITERATURA

- Bankructwa gospodarstw domowych. Perspektywa ekonomiczna i społeczna. 2008. Red. B. Świecka. Difin, Warszawa.
- Development report. 1996. UNDP, New York, Oxford.
- Diagnoza społeczna 2011. Warunki i jakość życia Polaków. Raport. 2011. Red. J. Czapiński, T. Panek. Rada Monit. Społ., Warszawa.
- Edukacja ekonomiczna w polskich szkołach ponadgimnazjalnych. 2006. Red. D. Danilewicz. Wyd. NBP, Warszawa.
- Fatyga B., 1997. Analiza stanu badań nad kulturą młodzieżową i grupami subkulturowymi w Polsce. W: Polskie badania nad mniejszościami kulturowymi. Wybrane zagadnienia. Red. G. Babiński, J. Mucha, A. Sadowski. Wyd. Filii Uniw. Warsz., Białystok.
- Młodzi 2011. 2011. [Autor K. Szafraniec, red. M. Boni]. Kancelaria Premiera RP, Warszawa.
- Księżopolski M., 1995. Pojęcie rozwoju społecznego. Różne koncepcje postępu społecznego i regresu a idea „rozwoju społecznego”. Raport o rozwoju społecznym. Polska, UNDP.
- Krzyminiewska G., 2010. Kultura ekonomiczna młodzieży wiejskiej i jej znaczenie w rozwoju społeczno-gospodarczym obszarów wiejskich. Wyd. Uniw. Ekon., Poznań.
- OECD 2006. 2006. The importance of financial education. Policy Brief, July.
- Produkty finansowe i edukacja finansowa w Polsce na tle wybranych krajów wysoko rozwiniętych. Raport z badań. 2009. Red. M. Iwanicz-Drozdowska. SGH, Warszawa.
- Wiedza ekonomiczna mieszkańców Polski., Raport z badań. 2005. [Autorzy: A. Domural, A. Macko, K. Przybyszewski, T. Tysza]. Centr. Psych. Ekon. Bad. Decyz. WSPiZ, Warszawa.
- Zestawienie ogólnopolskich programów edukacji ekonomicznej. 2010. [Autorzy: M. Jurek, P. Marzałek]. Centr. Eduk. Bank. Ubezpiec. Uniw. Ekon., Poznań.

SOCIAL DEVELOPMENT OF SOCIAL COUNTRY AREA VERSUS ECONOMIC EDUCATION OF YOUNG GENERATION

Summary. The article addresses the connection between social development of rural areas and investment in human capital of the young generation. An important role is attributed to economic education, which would allow for more efficient movement of not only individuals but also communities in the modern world. The theses the article points out that despite the steady increase of human capital in rural areas, it still differs significantly from the one that characterises the inhabitants of large cities in particular. Despite the passing years disparities endure, even among the younger generation, which may adversely affect the further possibilities of social development in rural areas. Therefore, greater importance should be assigned to economic education in the process of formal, as well as informal training.

Key words: social development, rural areas, young generation, education of economic

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 17.04.2012

Do cytowania – For citation: Krzyminiewska G., 2012. Rozwój społeczny obszarów wiejskich a edukacja ekonomiczna młodego pokolenia. J. Agribus. Rural Dev. 2(24), 151-158.